

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám, földszint (Arany Bika-bérház). — Telefon: 113 (7 mellék-árammal). Szerkesztőségi hivatalos órák délután 3—7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám. (Arany Bika-bérház) félelelet. Telefon: 113 (7 mellékárammal). — Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

Új uzorabíróság

A drágaság megszüntetését követeli a közvélemény. A kormányzati szerveket erélyes intézkedésekre hívják fel a különböző társadalmi rétegek. Sürgetik az intézkedéseket a munkásküldöttségek.

A kilátásba helyezett intézkedések sorában a hírverés új uzorabíróság felállításának tervét adagolja szinte naponként a nyugtalanító embereknek. — Mint nagy vívmányt hirdetik egyes sajtóorgánusok, hogy „Ries István igazságügyminiszter a munkásság kezébe teszi le az uzorabírósági és ezzel megszünteti a drágulást, gátat vet minden irányban a spekuláció és az árdragító visszaéléseknek”. Már el is készült az igazságügyminiszteriumban az új törvényjavaslat, mely kimondja, hogy „minden uzorabírósági tanács egy szakértőből és négy munkástagból áll. A munkásbírákat az igazságügyminiszter nevezi ki azoknak a gyári üzemi bizottságoknak javaslatára alapján, mely gyárakban kétezernél több munkás dolgozik. Az új uzorabíróság hatáskörébe tartozna minden néven nevezendő árdragítás ügy. A munkásokból álló uzorabíróság szükség esetén halálbüntetést is kimondhat.”

Igy szólnak az előzetes híradások, melyeknek célja megnyugtanni a közvéleményt. — Pedig, bizony megállapíthatjuk, hogy a közvélemény igen végyes érzelmeivel fogadta az új tervet. Tisztelet, becslést ölel fizikai munkásainknak, kik oly herikus munkát végeztek az újjáépítés terén, de a bírások szükségessége. Sokat beszélnek és írnak a fórumon a szakszerűségről, de mégis mellőzik. Ez történik, íme, most a készülő uzorabíróságról szóló javaslatnál. A jogot tanult bírákat mellőzik, ellenben a bírói pulpitisra ültetnek fizikai munkásokat.

Vezetheti azt a laikus bíró akár milyen jószándék, élettapasztalat, bölcsesség, de mégsem pótolhatja a szaktudással rendelkező bírák ki állagban tíz évet tölt el a jogtudományok tanulásával és a bírói gyakorlat elsajátításával. Elvi szempontból pedig a terv megvalósítása jogrendünkben tovább vinné a forradalmi veletlenségeket, holott most már az állandóságra való törekvés kap mindinkább hangot. Hiszen a népbírászkodás is felváltja ma-holnap a szabadelvű demokrácia vívmánya, az esküdtszék, mely intézményben oly nagyszemélyesen egyesül a szakszerűség és a verdiket hozó esküdtekre alapított igazságszolgáltatás.

Gyakorlati szempontokból vizsgálva a tervet, rögtön szembeötlök, hogy milyen káros következményei lehetnek annak, hogy munkásbírák ítélnek az árdragítás gyanúja miatt a vádlottak padjára elébük ültetett termelőket. Végzetesen szembeállítaná a munkássággal a parasztságot ez a gyakorlat. — A falusi ember azt látta, hogy öt három-négy gyárimunkás ítélte el. Nem igen tudná megérteni a parasztságot, hogy honnan van a

A Gazdasági Főtanács intézkedésére október 1-től 20 deka a kenyérfejadag és hetenként két kukorica-nap lesz Több hatósági cukrot kapunk olcsóbban, de a szabadcukor ára 1440 lesz - Emelték a rendőrök és katonák fizetését

A Gazdasági Főtanács pénteki ülésén, amelyen a koalíciós pártok vezetői is résztvettek, a természetrendmények mérlegelése és a közellátási szükséglettel való egybevetése után újból megállapította a kenyérhelyezetet és a kenyérfejadag mértékét. Ez az új mérleg kétségtelenül súlyos megszorításokkal jár, ezek árán azonban a kormányzat a legrealisabb módon már most teljes bizonyossággal biztosítja a legközelebbi termésig a kenyér- és lisztellátást.

A mai napon elfogadott megszorítások a következők:

A kenyérfejadagot október hó 1-től általánosan napi 20 dekára szállítják le. A bányászfejadag, valamint az eddigi nehéz testmunkás pótlógy változatlanul marad. A lakosság egy kisebb rétege, hasonlóan az elmúlt évhez, 20 deka helyett 15 deka napi fejadagot kap. Ezek a csökkentett ellátásúak azonosak lesznek azokkal a személyekkel, akik már a tavalyi rendszerben is csökkentett fejadagot kaptak. Hetenként két kukorica-nap lesz, amikor kenyér helyett 20 deka kukoricalisztet adnak ki. A finomliszt fejadag változatlan marad, de egyes alkalmakkor finomliszt helyett rizst vagy egyéb lisztből készült terményt szolgáltatnak ki.

A G. F. a várható mintegy 9000 vagon készlet gondos mérlegelése alapján elhatározza, hogy a hatósági ellátás során jegyre adott cukormennyiséget mintegy 40—50%-kal felemeli. Ennek megfelelően októbertől kezdve mintegy 40 deka cukorfejadagra lehet számítani. — A jegyes cukor árat viszont 7.20 forintra szállította le a G. F. Szabad cukor olyan mennyiségben áll majd rendelkezésre, amely a jegyes mennyiséget teljesen kiegészítheti és az édesipar részére is biztosítja az ipari cikkszükségletet. A szabad cukor árat éppen ezért annak érdekében, hogy a jegyes cukor árat leszállíthassuk, a G. F. felemelte

Ehhez képest a cukorárak a következők lesznek: Jegyes cukor 7.20 forint. Ipari cukor, adóval együtt 12.90 forint. Szabad cukor 14.40 forint.

munkásságnak bírászkodási joga. A szabad parasztnak az ilyen dolog könnyen félreértésekre adna alkalmat. De még ha talán nem is járna komolyabb következményekkel, de olyan leromlást idézne elő a munkásság és parasztság viszonyában, melynek csak az újjáépítés látna kárát. Aztán meg: igen könnyen ési a termelőket az árdragítás vádjá, bizony, alapos megfontolást igényel annak megállapítása, hogy mikor megy túl a termelő jogos érdekeinek megóvásán.

De a parasztság is joggal követelhetné, hogy ő is vegyen részt ilyen bíróságokban. Külö-

A G. F. a főváros dolgozó lakosságát olcsó burgonyával kívánja ellátni. Eppen ezért a legfontosabb közérdekű szövetkezeteket megbízta a burgonya-akció lefolytatásával és az akció lebonyolítására a szeptemberi hitelgazdálkodási keretek között hatmillió forintot biztosított.

A G. F. tárgyalta és kisebb módosításokkal elfogadta a belügyminiszter előterjesztését a rendőrség státusának és illetményeinek újabb változtatására vonatkozólag. Az új státusz szerint a közrendőr fizetése (próbandrőr) havi 330 forint. Az új státusz az eddiginél kedvezőbbben

biztosítja azt is, hogy a magasabb altiszti rendfokozat közötti különbségek szerint majd az előléptetés fizetésbeli előléptést is jelentsen

Emelik a honvédség legénységi zsoldját. Az új rendőrségi státuszhoz hasonló szempontokat követelt a G. F. a honvédség tagjai fizetésének emelésénél. — Szakaszvezető zsoldja 90 forint, tizedese 75 örvetető 60, a honvédé pedig 45 forint havonta. — Ennek megfelelően a határőr-őrtilék és a honvédségi pótdíj is magasabb.

Ma folytatják a kormányalakításra vonatkozó pártközi tárgyalásokat

A teljes kibontakozásra irányuló pártközi megbeszélések ma folytatják a koalíciós pártok vezetői. A tanácskozás nemcsak a további koalíciós kormányzás elvi alapjainak tisztázását szolgálja, hanem ezen túlmenően az új kormány összetételére is döntő megállapodásokat köt.

Budapesti lapjelentések nyomán úgy látszik, hogy a Kommunista Párt miről kevesebb változtatást kíván eszközölni az új kormány összeállításában. A kommunisták meg akarják tartani a kormányban viselt eddigi pozícióikat, ezen felül még egy tárcát követelnek, még pedig vagy a földművelésügyi vagy a külügyet. A párt továbbra sem ragaszkodik feltétlenül a miniszterelnöki pozícióhoz.

Aj a szociáldemokraták álláspontját illeti, ők ugyancsak meg akarják tartani a kormányban viselt eddigi befolyásukat, sőt esetleg bejelentik igényüket még egy miniszteri tárcára. E szociáldemokraták kívánásának a pártnak a választásokon elért eredménye nem igen ad megfelelő alapot.

A Nemzeti Parasztpárt — mint ezt felhívatalos nyilatkozatukból már tudjuk — két tárcát követel magának az új kormányban. Elsősorban a földművelésügyi tárcára tartanának igényt.

Szándékosan hagytuk utoljára a Független Kisgazdapárt álláspontjának ismertetését. A párt megatartását az országos nagyválasztmány idevonatkozó határozata szabja meg. Jóllehet a Kisgazdapárt szavazataink eszékken-

se folytán több tárcát kénytelen átengedni, e kérdés elbírálásánál tekintetbe kell venni azt a körülményt, hogy a koalícióban belül a polgárságot egyedül a Független Kisgazdapárt képviseli. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy az elmúlt választásokon 54 százalékból a polgári alapon álló vagy polgári gondolatot hirdető pártokra szavazott a magyar nép. Semmiképpen sem lenyomhatott méltányos, ha a tényleges hatalmat jelentő kormányban az 54 százalékos polgári oldal mindössze 25 százalékkal lenne képviselve. Többek között ezért is követel magának a Független Kisgazdapárt elfogadható befolyást az új kormányban s ezt az álláspontot távolról sem lehet „szarolásnak” minősíteni, de sokkal inkább a Kisgazdapárt ama kézenfekvő szándékának, hogy a koalícióban belül minél nagyobb súlyt kívánja képviselni a parasztság és a polgárság érdekeit. Természetesen elsősorban a földművelésügyi tárcára tart igényt a Kisgazdapárt, mely a választások nyomán túlnyomórésztben a parasztszok bizalmát élvezte, de ezen kívül igényt tart mindama pozíciókra, amelyekből támogatni és védelmi lehet a parasztság és polgárság politikai és gazdasági érdekeit.

Összefoglalóul még csak annyit lehet megállapítani, hogy a kormány minél előbbi megalkotásának szükségességével minden koalíciós párt tisztában van s ha ez a szükségesség nem is jelenti

SZANTÁSI JUTALOM AZ IGÁSGAZDÁKNAK

A G. F. már régebben minden eszköz felhasználásával nagyarányú szántási kampányt indított 8 millió kat hold terület összességű felszántására. Az az igásgazda, aki az előírt 20 kat holdnál többet szánt fel, a további felszántott terület minden holdja után 5 holdig 4 forint, 5 holdon felül pedig holdanként 6 forint jutalomban részesült.

A traktortulajdonosok, ha az előírt mennyiségnél többet szántanak a többszántás után minden egyes traktor 25 holdig 4 forint, 25 holdon felül pedig 6 forint jutalmat kap. Ez a jutalmazási rendszer többmillió forintos kiadást jelent az Államnak, de a Főtanács megítélése szerint az ösztönzések sikere érdekében ezt az aldozatot feltétlenül meg kell hozni.

azt, hogy „csapjuk össze a dolgozat”, bizonyosra lehet venni, hogy néhány napon belül meg fog alakulni az új kormány, mely tovább vezeti a magyar népet a politikai, szellemi és anyagi felemelkedés útján.

Hivatalosan jelentik: A négy koalíciós párt képviselői csütörtökön pártközi értekezletet tartottak Nagy Imrénék, a Ház elnökének elnökletével. Az értekezleten résztvette Dinnyés Lajos miniszterelnök is. Az összes demokratikus pártok képviselői a koalíciós kormányzat mellett foglaltak állást. A pártközi értekezlet szeptember 20-án, szombat délelőtt folytatják.

Budapesti lapjelentések szerint a csütörtöki pártközi tárgyalás után a pártok pénteken általánosan tanácskoztak. Valószínűnek látszik, hogy a szombaton összehívott újabb pártközi konferencia már megoldja a legfontosabb kérdéseket a politikai körökben remélik, hogy a jövő hét közepére megalakul az új kormány.

A Független Kisgazdapárt politikai bizottsága ülést tartott. Meghallgatták a Parasztpárttal igen barátságos légkörben folytatott tárgyalásokról szóló beszámolókat, tanácskoztak az aszálykövetkeztében súlyosbodó közellátási helyzetéről, azután a párt belső szervezési problémáival foglalkoztak.

Budapesti lapjelentések arról véneik tudni, hogy a Független Kisgazdapárt nem tart igényt a kultuszminiszteri tárcára. Közéleti körökben változatlanul folynak a kombinációk az új kormány összetételére vonatkozóan. E híresztelések között a legfrissebb, hogy a miniszterelnöki tárcát, melyet hírszerint a Kisgazdapárt nem kíván fenntartani magának, a Nemzeti Parasztpárt kapná meg.

A Független Kisgazdapárt képviselői csoportját keddre hívják össze. Ez a tény is azt mutatja, hogy a kormány megalakítása csak a jövő hét derekára várható.

kációk felidőzésére alkalmas. — Viszont fennáll a követelmény, hogy az előforduló árdragító visszaéléseket szigorúan meg kell torolni. De még ennél is fontosabb a megelőzés. Sokkal inkább és sokkal nagyobb súlyt arra kell tölkedni, hogy hármillió visszaélés megfelelő védekező és megelőző intézkedések révén lehetetlenné vájjék. Ha ennek ellenére történnek visszaélések, ám jöjjön a megtorlás. Hozzanak szigorú törvényeket a spekulánsok, láncolók, áruerejtgetők megbüntetésére és a meghozott szigorú törvények alapján ítélkezzen — a független magyar bíróság!

